

Martin Fransson
gruppledare
Tel. 0470-412 16

Valnämnden

Kommunstyrelsens remiss av Justitiedepartementets remiss av Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten (SOU 2016:71)

Förslag till beslut

Valnämnden lämnar kommunchefens skrivelse, den 28 november 2016, som sitt yttrande till kommunstyrelsen över SOU 2016:71 Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten.

Bakgrund

Justitiedepartementet har skickat utredning om Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten på remiss.

Utredningen föreslår bland annat att nya regler för omval så det ska kunna genomföras snabbare. Enligt utredningens bedömning bör ett omval vara så likt det ordinarie valet som det går och genomföras så snabbt som det är praktiskt möjligt och lämpligt. För att uppnå detta föreslår utredningen vissa nyheter och förändringar i vallagen.

Utredningen föreslår också att skyddet för valhemligheten kan förbättras. I dag finns valsedlarna normalt utlagda intill vallokalerna. Det innebär att väljarna tar valsedlar öppet, utan skydd mot insyn. Denna ordning kan utformas så att skyddet för valhemlighet förbättras.

Yttrande från Växjö kommun

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag på yttrande över utredningen.

Tidigare omval

När det gäller omval vill Växjö kommun påtala de stora administrativa svårigheter som genomförandet av omvalet innebär. Kommunen föreslår därför att omval ska ske inom 3 till 6 månader.

Placering av valsedlar innanför valskärmen

Växjö kommun avstyrker utredningens förslag som innebär att valsedlarna placeras innanför valskärmen.

Förslaget att placera valsedlarna innanför valskärmen innebär att risken för att personer tar bort eller blandar valsedlar ökar. Detta kräver i sin tur ökade kontroller och vi menar att sådana kontroller inte bara behöver göras ”med viss regelbundenhet” som utredningen säger utan efter varje röstande. Detta ökar kraven på bemanning vilket också utredningen pekar på.

Trots den utökade bemanningen ser vi dock en ökad risk att situationer uppstår där valsedlar saknas. Den röstande måste då ta kontakt med en valförrättare och berätta vilka valsedlar han eller hon saknar vilket måste anses som olämpligt ur ett valhemlighetsperspektiv. I slutändan innebär detta att risken för omval på grund av brister vad gäller valsedlarnas hantering ökar.

Förslaget innebär också stora kostnader för skärmar och fler valförrättare. Utredningen redogör för dessa kostnader men förslaget innebär också en ökad administration och kostnader för rekrytering av fler valförrättare som kommer tynga det lokala arbetet med genomförandet av valet.

Det finns också en osäkerhet kring hur befintliga lokaler kan användas med nya skärmar. Detta gör att kommunen måste göra förnyade inventeringar av vallokaler för att säkerställa att de klarar de nya kraven. Detta kan också medföra problem då vi i dagsläget inte vet de nya skärmarnas utformning och storlek. Det finns en uppenbar risk att kommunen inte kan ordna lämpliga lokaler på grund av att valskärmarna kräver mer utrymme.

Om vallagen skulle ändras enligt utredningens förslag så bör ikraftträdandet av den nya lagen flyttas fram. Växjö kommun bedömer det som att det skulle innebära stora svårigheter att genomföra upphandling av nya skärmar, rekrytering av ett hundratal nya valförrättare utöver de uppgifter som redan måste utföras inför valet 2018. Det finns med andra ord en stor risk att valet inte kan genomföras i enlighet med de krav som följer av Vallagen.

De ökade kostnaderna för kommunen i form av inköp av valskärmar, fler röstmottagare och allmänt ökad administration måste täckas av utökade statsbidrag.

Information till röstmottagare och väljare

Växjö kommun betonar att det måste ligga ett ansvar på väljaren att ta flera valsedlar för att skydda valhemligheten. Informationen om detta till väljarna kan stärkas från Valmyndigheten.

Vi delar också utredningens bild att utbildning och information till såväl röstmottagare som väljare kan bidra till en bättre ordning i vallokaler och röstmottagningsställen. Ett bra exempel är en tydlig information om tillgängliga valsedlar redan utanför röstmottagningsställena.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

För kännedom

Kommunchefen (kanslichefen)

Monica Skagne
kommunchef

Carina Elmefall
kanslichef